

הילדים רוצים רק מותגים

צריך לדבר על תרבות המותגים. שידעו הילדים מי מרוויח מתרבות המותגים ומי מבזבז עליהם את כספו או את כספי הוריו. צריך גם לדבר על יחסי הורים-ילדים. לא אומרים לאמא "קמזנית". לא כועסים על אמא בכל פעם שהיא אומרת "לא".

לא רק לדבר

הורים אומרים לפעמים: "אמרתי לו אף פעמים...". או "כמה פעמים אני צריכה להגיד לה ש...". ואני אומרת: אומרים פעם אחת. אבל, צריך לקיים. אם אומרים אלף פעם "אני לא אקנה לך את המותג הזה בשום אופן" ואחרי שהילד מעקם את הפרצוף או מזיל דמעה נכנעים וקונים לו – אז כל המילים לא שוות.

אם אומרים פעם אחת "לא" ומסבירים למה לא, ואחר כך באופן עקבי מקיימים את הלא הזה, הילד מבין מיד ש"לא" הוא "לא". אם אומרים "לא" ועושים "כן", הילד מבולבל. הוא מבין שההורים שלו הם אנשים לא רציניים. לילדים יש תפיסה מהירה וזיכרון טוב.

אבא ואמא יחד

שוש מרגישה חלשה מול הילדים, וזה לא טוב. הילדים מרגישים זאת ומנצלים את העובדה שאמא שלהם סמרטוט ושאפשר לעשות מה שרוצים ועוד לכעוס עליה.

שוש חייבת ללמוד מבעלה איך אומרים לא ונשארים בתיים. הילדים יעריכו אותה יותר ויאהבו אותה לא פחות – אם תהיה אמא שעומדת מאחורי המילים שלה.

אל תשלחי אותם לקניות עם אבא שלהם. לכו יחד והיו שניכם המחנכים שלהם. זה התפקיד שלכם! לפני כן הכינו בבית רשימה של מה שצריך לקנות. אתם יכולים לשלוח את הילדים לבדם לכמה חנויות, כדי שיערכו בעצמם סקר מוצרים והשוואת מחירים. הם עוד עשויים ליהנות מזה. תנו להם לחשב בעצמם כמה כסף אפשר לחסוך – אם לא קונים את המותגים היקרים. תנו להם את הכסף שיחשבו, כדי שיפקידו בתוכנית חיסכון על שםם. בהצלחה!

ענת דותן

שוש בותבת: יש לנו שלושה ילדים: בת בת 14, בת בת 12 ובן בן 10. בימים אלה אנחנו מסתובבים בחנויות כדי לקנות להם ציוד לבית הספר. אני מנסה לקנות קנייה חכמה: להשוות מחירים, לקנות רק את מה שצריך באמת. והם כועסים עליי. אותם מעניין רק שם המותג. הם לא מתחשבים בשום גורם – לא במחיר, לא בצורך. הם לא מוכנים לקנות שום פריט "סתם". בעיניהם, כל מה שאיננו מותג – הוא "סתם". הם גם רוצים הכול חדש. הם לא מוכנים להשתמש בילקוט מהשנה שעברה, גם אם הוא כמעט חדש. רוצים רק ספרים חדשים – לא מוכנים אפילו לדרוך בחנות של ספרי לימוד מיד שנייה. הם אומרים שאני קמזנית, שלכולם יש הכול חדש ורק להם אין. אני אובדת עצות (לא יודעת מה לעשות). מצד אחד אני רוצה לתת להם כל מה שאפשר, כל מה שצריך כדי שתהיה להם שנת לימודים מוצלחת, כדי שילמדו ויתפתחו. מצד שני אני חושבת שהם מפונקים ושהם מגזימים. אני ממש כועסת. אני נעלבת כשהם אומרים לי שאני קמזנית. זה ממש לא נכון. אני נותנת ביד רחבה מה שצריך, אבל לא מוכנה לזרוק כסף סתם. אנחנו עובדים קשה מאוד בשביל הכסף הזה. אמרתי לבעלי שאני מפסיקה ללכת אתם לחנויות. שהוא ילך אתם, כי הוא יודע להגיד גם "לא".

צילום: חני אהרון

אני מציצה לשוש ולבעלה לעשות אותו דבר בחינוך הילדים.

שיחה משפחתית

לפני שמתחילים בשינוי, צריך לשבת עם הילדים ולשוחח אתם. להודיע להם "מי נגד מי". להסביר שההורים הם הקובעים את תקציב המשפחה. שההורים הם הקובעים מה קונים. צריך לדבר אתם על הצורך בקנייה חכמה ונבונה – בבדיקת מחירים והשוואה בין מקומות שונים, בעמידה על המקח במקומות שאפשר לעשות זאת. ילדים צריכים לדעת מהיום הראשון, שלא כל מה שהם רוצים הם מקבלים. גם ילדים של אנשים עשירים צריכים ללמוד את השיעור הזה. מי שלא לומד את השיעור הזה גדל להיות אדם מפונק, לא עצמאי, אדם שחושב שהכול מגיע לו.

העולם המודרני מלא פיתויים. אנחנו חיים בקברת השפע. בעבר, ילד ידע שילקוט אחד משרת אותו 12 שנים, ושהילקוט הזה עובר אחר כך (או שעבר לפני כן) לילד אחר במשפחה. כך – ממיטת התינוק ועד שמלת החתונה... והיום...

אי אפשר לחזור אחורה וגם לא צריך, אבל אפשר לחנך ילדים גם בתקופה הזו. אפשר וצריך.

וחשוב לזכור את הדבר החשוב ביותר: המחנכים הם ההורים, והם מחנכים את הילדים, ולא להפך. במילים אחרות: מי שקובעים מה קונים וכמה – אלה ההורים! לא הילדים!

נדמה לי שבמשפחה של שוש הדברים האלה לא לגמרי ברורים. הם לגמרי לא ברורים לילדים. הם ברורים יותר, פנאיה, לבעלה של שוש מאשר לה. עדיין לא מאוחר לחנך את הילדים. ויפה שעה אחת קודם...

בימים האלה של מחאת האוהלים, אולי קל יותר לדבר עם הילדים על הנושאים האלה, כי כל הציבור מדבר על יוקר המחיה, על "לא גומרים את החודש". יש היום ניסיון להחזיר ערכים שהם לא רק ריצה אחרי כסף ומותגים.

בימים אלה של קריאה לשינוי, אנשים מדברים על הצורך ב"restart" – להתחיל מחדש, כמו שמתחילים מחדש את פעולת המחשב. מתכוונים בכך לבריקה מן היסוד של הכלכלה והחברה שלנו, לשם שינוי יסודי.